

Olsztyn, dnia 8 lutego 2021 r.

**WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI
FK-V.431.26.2020**

**Zarząd Stowarzyszenia
Pomocy Dzieciom i Rodzinie „Arka”
im. ks. Juliana Żołnierkiewicza**

**10-046 Olsztyn
ul. Niepodległości 85**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W związku z kontrolą problemową w zakresie gromadzenia i wydatkowania środków pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych w organizacjach pożytku publicznego prowadzących konta indywidualne na rzecz beneficjentów (tzw. subkonta) za 2019 rok, w rozumieniu ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2020 r., poz. 1057) przeprowadzoną w okresie od 14 do 30 grudnia 2020 r. w Stowarzyszeniu Pomocy Dzieciom i Rodzinie „Arka” im. ks. Juliana Żołnierkiewicza w Olsztynie (dalej Stowarzyszenie), przez pracowników Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, której wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli z dnia 18 stycznia 2021 r., przekazuję treść wystąpienia pokontrolnego.

Działalność Stowarzyszenia w kontrolowanym zakresie ocenia się:

pozytywnie z nieprawidłowościami.

Pozytywnie ocenia się następujące ustalenia dokonane w trakcie czynności kontrolnych:

- W Stowarzyszeniu obowiązuje dokumentacja opisująca politykę rachunkowości, która zawiera obligatoryjne elementy wskazane w art. 10 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2019 r., poz. 351 ze zm.).
- Na potrzeby ewidencjonowania środków pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych wyodrębniono osobne konto księgowo 701-06 *Przychody z tytułu 1% (OPP)*.
- Środki pochodzące z 1% otrzymane w 2019 roku za rok 2018 wyniosły **73 060,83 zł**.
- W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 r. ze środków pochodzących z 1% (na podstawie danych umieszczonych w sprawozdaniu merytorycznym za 2019 rok oraz informacji uzyskanej na piśmie w trakcie czynności kontrolnych od Prezesa

Stowarzyszenia) wydatkowano kwotę **72 770,32 zł**, natomiast od stycznia do kwietnia 2020 r. nie realizowano wydatków ze środków pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych.

- W Stowarzyszeniu sporządzono i terminowo zamieszczono na stronie podmiotowej Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego roczne sprawozdanie merytoryczne oraz roczne sprawozdanie finansowe za 2019 rok, stosownie do art. 23 ust. 6 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz zgodnie z terminem określonym w § 2 rozporządzenia Przewodniczącego Komitetu do Spraw Pożytku Publicznego z dnia 18 maja 2020 r. w sprawie określenia innego terminu w zakresie zamieszczenia przez organizacje pożytku publicznego sprawozdania merytorycznego z działalności i sprawozdania finansowego w roku 2020 (Dz.U. z 2020, poz. 906).
- Sporządzone przez Stowarzyszenie sprawozdanie finansowe i merytoryczne za 2019 r. zostało umieszczone na profilu Facebook Stowarzyszenia po zakończeniu czynności kontrolnych, tj. 3 stycznia 2021 r.
- Stowarzyszenie w kontrolowanym okresie nie gromadziło w imieniu innych organizacji środków pochodzących z 1% podatku ani nie przekazywało środków otrzymywanych z odpisu 1% podatku dochodowego od osób fizycznych innym organizacjom, co było zgodne z art. 27aa ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.
- Stowarzyszenie w okresie poddanym kontroli nie finansowało ze środków pochodzących z 1%, promocji polegającej na publicznym zachęcaniu do przekazania 1% podatku dochodowego od osób fizycznych.

W toku kontroli stwierdzono nieprawidłowości polegające na:

- Ujmowaniu na wyodrębnionych w ewidencji księgowej kontach analitycznych do kont: 401 *Koszty statutowe* i 402 *Koszty administracyjne* zarówno kosztów dotyczących 1% podatku dochodowego od osób fizycznych, jak i kosztów dotyczących innych źródeł finansowania, m.in.: darowizn, programów realizowanych przez Stowarzyszenie itp. Operacje księgowania dokonywane na ww. kontach nie posiadały w tytule/opisie jakiegokolwiek informacji, która umożliwiałaby identyfikację źródła pochodzenia poszczególnych kosztów.

Naruszono w tym zakresie przepisy art. 27 ust. 2c ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, zgodnie z którym organizacja pożytku publicznego wyodrębnia w ewidencji księgowej środki finansowe pochodzące z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych, w tym wysokość środków wydatkowanych na promocję 1% podatku dochodowego od osób fizycznych.

Wyjaśnienie w powyższej sprawie złożył Prezes Stowarzyszenia (osoba odpowiedzialna) cyt.: *„Nie prowadzimy wyodrębnionej ewidencji wydatków z 1%, ponieważ nie zostało to uwzględnione w polityce rachunkowości.”*

Powyższe skutkowało brakiem przejrzystości w zakresie wydatkowania środków (pokrycia kosztów) pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych, a w konsekwencji niemożliwym do ustalenia wysokości faktycznie poniesionych wydatków z ww. środków w 2019 roku.

- Nieprawidłowym sporządzeniu sprawozdania merytorycznego za 2019 rok poprzez umieszczenie w nim niepotwierdzonych (na podstawie dowodów księgowych) informacji, a mianowicie: wykazano, iż w okresie sprawozdawczym od 1 stycznia do 31 grudnia 2019

roku ze środków pochodzących z 1 % podatku dochodowego od osób fizycznych poniesiono koszty na ogólną kwotę **72 770,32 zł**. Umieszczona w sprawozdaniu kwota kosztów (wydatków) nie została potwierdzona przez kontrolujących.

Zarząd Stowarzyszenia przedłożył kontrolującym w trakcie czynności kontrolnych dokumenty potwierdzające wydatki sfinansowane ze środków pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych na łączną kwotę **33 360,39 zł**, które zgodnie z treścią i opisem na dokumentach zostały poniesione na:

- zakup żywności i produktów niezbędnych do przygotowania posiłków – forma wsparcia dla dzieci i rodzin na łączną kwotę 19 123,14 zł,
- zakup gazu butlowego na wyposażenie kuchni, w której przygotowywane są posiłki na łączną kwotę 500,00 zł,
- zakup reklamówek i opakowań na kwotę 412,10 zł,
- zużycie wody i odprowadzenie ścieków (koszt utrzymania siedziby Stowarzyszenia, w której udzielane jest wsparcie dla dzieci i rodzin) na łączną kwotę 1 570,54 zł,
- zakup energii elektrycznej (koszt utrzymania siedziby Stowarzyszenia, w której udzielane jest wsparcie dla dzieci i rodzin) na łączną kwotę 2 631,94 zł, z czego opłacono 2 613,94 zł,
- opłacenie usług telekomunikacyjnych realizowanych przez Stowarzyszenie na kwotę 337,02 zł,
- zakup środków czystości dla potrzeb Stowarzyszenia na łączną kwotę 2 052,37 zł,
- zakup materiałów do drobnych remontów pomieszczeń Stowarzyszenia na łączną kwotę 1 451,28 zł,
- wsparcie specjalistyczne w ramach pomocy dzieciom i rodzicom - pomoc psychologiczna na łączną kwotę 5 300,00 zł.

Na pozostałą kwotę wskazanych w sprawozdaniu merytorycznym za 2019 rok wydatków, których źródłem finansowania miały być środki pochodzące z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych, tj. **39 409,93 zł**, Zarząd Stowarzyszenia nie przedłożył dokumentów, które jednoznacznie i bez jakichkolwiek wątpliwości dla kontrolujących stanowiłyby potwierdzenie, że zostały sfinansowane ze środków pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych.

Kontrolującym zostały przedłożone listy płac oraz rachunki do umów zleceń, bez jakichkolwiek opisów wskazujących na to, że wydatki te zostały sfinansowane ze środków pochodzących z 1%. Jednocześnie, brak wyodrębnionej ewidencji księgowej wydatków realizowanych w ramach 1% oraz wspólny rachunek bankowy dla środków wpływających z Urzędów Skarbowych tytułem 1% oraz darowizn, programów pomocowych itp. uniemożliwił kontrolującym ustalenie kwot ewentualnych poczynionych przez Stowarzyszenie wydatków ze środków pochodzących z 1%.

Zarząd Stowarzyszenia, w toku prowadzonych czynności kontrolnych, również nie potrafił precyzyjnie określić, którzy pracownicy Stowarzyszenia, bądź inne osoby wykonujące pracę na podstawie umów zleceń zostały faktycznie opłacone ze środków pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych.

Zarząd Stowarzyszenia zgodził się z ustaleniami kontrolujących (co potwierdza podpisany w dniu 18 stycznia 2021 r. protokół kontroli), że wykazane w sprawozdaniu merytorycznym za 2019 rok w: pkt III. Przychody i koszty organizacji pożytku publicznego w okresie sprawozdawczym pkt 3. Informacje o kosztach poniesionych z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych w okresie sprawozdawczym ppkt 3.3. Działania, w ramach których poniesiono koszty ze środków pochodzących z 1% podatku

dochodowego od osób fizycznych w okresie sprawozdawczym (w szczególności określone w pkt II. 1.1.) oraz szacunkowe kwoty przeznaczone na te działania:

- 1. Dożywianie dzieci i rodzin w kwocie 21 115,00 zł,
  - 2. Materiały i środki dydaktyczne - 3 869,32 zł,
  - 3. Koszty utrzymania placówki wsparcia dziennego – wynagrodzenie pedagoga i psychologa - 34 954,42 zł,
  - 4. Koszty ogrzewania oraz środki czystości - 12 831, 58 zł,
- nie stanowią faktycznego odzwierciedlenia poniesionych w 2019 roku wydatków ze środków pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych.

Powyższe, skutkowało błędnym poinformowaniem odbiorcy sprawozdania (Narodowy Instytut Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego) w zakresie wysokości środków wydatkowanych w ramach 1% podatku dochodowego od osób fizycznych w 2019 r.

Osoba odpowiedzialna – Prezes Stowarzyszenia.

- Nieterminowym regulowaniu zobowiązań finansowanych ze środków pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych.
Analiza dokumentacji finansowej wykazała, że na 80 sprawdzonych dokumentów finansowych (faktur, rachunków) wystąpiło 70 przypadków (88%) nieterminowego regulowania płatności (opóźnienia w płatnościach wynosiły od 2 do 66 dni).

Wyjaśnienie w powyższej sprawie złożył Prezes Stowarzyszenia (osoba odpowiedzialna) cyt.: *„W kontrolowanym okresie, niektóre faktury zostały opłacone z opóźnieniem. Dostawcy nigdy nie wystawili, żadnych not odsetkowych za opóźnienie zapłaty. Są to stali dostawcy, którzy rozumieją charakter naszej działalności, która jest oparta o darowizny i fundusze zewnętrzne. Ponadto każdorazowo telefonicznie ustalaliśmy termin zapłaty .”*

Stanowiło to naruszenie art. 34 ust 1 ustawy o działalności pożytku publicznego w zw. z art. 44. ust. 3 pkt 3 ustawy o finansach publicznych, który stanowi że wydatki publiczne powinny być dokonywane w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

Nieterminowanie regulowanie zobowiązań mogło skutkować obciążeniem Stowarzyszenia przez wierzycieli notami odsetkowymi.

- Opłaceniu ze środków pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych noty odsetkowej na łączną kwotę 3,11 zł. Szczegółowa analiza przedłożonych dokumentów wykazała, że wystąpił przypadek obciążenia Stowarzyszenia notą odsetkową za nieterminowe dokonanie płatności. Powyższe dotyczyło faktury VAT 4892891000/FES/00022 z dnia 30 lipca 2019 r. (za zużycie energii elektrycznej) na kwotę 2 631,94 zł, w tym: 2 610,83 zł – wartość usługi, 12,71 zł - odsetki za nieterminową wpłatę i 8,40 zł – opłata za wezwanie do zapłaty, z terminem płatności do 13 sierpnia 2019 r. W dniu 6 września 2019 r. dokonano przelewu (24 dni po wyznaczonym terminie płatności) tytułem zapłaty za ww. fakturę w wysokości 2 613,94 zł, tj. 2 610,83 zł – wartość usługi oraz 3,11 zł – tytułem odsetek.

Wyjaśnienie w powyższej sprawie złożył Prezes Stowarzyszenia (osoba odpowiedzialna) cyt.: *„Kwota na rachunku za energię elektryczną ogółem 2 631,94w tym: usługa 2 610,83;*

odsetki 12,71; za wezwanie 8,40. Kwota do zapłacenia z rachunku 1% - była kwota 2 610,83. Faktycznie zapłacono 2 613,94 powstała w wyniku błędu. Po rozmowie telefonicznej z Energa w sprawie wyjaśnienia tego błędu – odstąpiono od różnicy zapłaty do ww. faktury brutto (za odsetki i za wezwanie).”

Wykorzystanie środków pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych na pokrycie kosztów odsetek, stanowiło naruszenie art. 27 ust. 2 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Koszty te nie są kosztami bezpośrednio związanymi z działalnością statutową Stowarzyszenia, powstały jako koszty dodatkowe w związku z zaciągniętymi oraz nieuregulowanymi w terminie zobowiązaniami.

Do treści protokołu (podpisanego w dniu 18 stycznia 2021 r.) nie zostały wniesione w terminie 14 dni od dnia jego podpisania wyjaśnienia bądź zastrzeżenia.

Przyjęta ocena ogólna (ocena pozytywna z nieprawidłowościami) wynika z faktu, iż stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości miały istotny wpływ na finansowy aspekt kontrolowanych obszarów, tj.:

- brak wyodrębnionej ewidencji dla kosztów/wydatków pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych, uniemożliwił rzeczywiste ustalenie wydatków poniesionych z 1%, co w konsekwencji przełożyło się na nieprawidłowe sporządzenie sprawozdania merytorycznego, poprzez wykazanie w nim nieprawidłowych wielkości danych. Wysokość niepotwierdzonych wydatków sfinansowanych z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych stanowiła 54% wszystkich wydatków wykazanych jako poniesione ze środków 1%.
- nieterminowe regulowanie zobowiązań, na podstawie dokonanej analizy przedłożonych do kontroli dokumentów finansowych można uznać za „regułę”, czy też „zwyczaj” panujący w Stowarzyszeniu, nie poparty żadnymi racjonalnymi argumentami, które wymuszałyby taki stan rzeczy.
- opłacenie ze środków pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych noty odsetkowej w kwocie 3,11 zł, świadczy o braku należytej kontroli i nadzoru nad dokonywanymi wydatkami ze środków pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych.

Mając na uwadze dążenie do wyeliminowania nieprawidłowości w prowadzonej działalności, zalecam podjęcie skutecznych działań zmierzających do ich usunięcia, poprzez:

1. Wyodrębnienie w Zakładowym Planie Kont oraz ewidencji księgowej kont, na których ewidencjonowane będą wyłącznie wydatki (koszty) realizowane ze środków pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych.
2. Dokonanie korekty sprawozdania merytorycznego z działalności organizacji pożytku publicznego za 2019 rok. Ponadto, podjęcie skutecznych działań w celu właściwego sporządzania sprawozdań merytorycznych z prowadzonej działalności jednostki, poprzez umieszczanie w nich prawidłowych i zgodnych ze stanem faktycznym danych dotyczących wielkości środków wydatkowanych z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych.
3. Terminowe realizowanie wszystkich płatności, tj. w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.
4. Niedopuszczanie do opłacania not odsetkowych i innych kosztów egzekucyjnych z tytułu nieterminowego regulowania zobowiązań ze środków pochodzących z 1%

podatku dochodowego od osób fizycznych. Wykorzystywanie środków finansowych pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych wyłącznie na prowadzenie działalności pożytku publicznego.

Jednocześnie, na podstawie art. 32 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie proszę o poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, w terminie 30 dni od otrzymania niniejszego wystąpienia o sposobie wykorzystania uwag i wykonania zaleceń pokontrolnych bądź o podjętych działaniach na rzecz ich realizacji albo o przyczynach niepodjęcia takich działań.

Artur Chojecki

Wojewoda
Warmińsko-Mazurski

/dokument podpisany elektronicznie/